

PĒDAS

Preiļu Valsts ģimnāzijas avīze

4 (12)#

Aprīlis

Ģimnāzista horoskops aprīlim.

Aprīlis var sākties diezgan jokaini. Piemēram, apmeklējot savu mīļāko interneta portālu, vari ieraudzīt dažāda izskata dārzenus iecienīto attēlu vietā. Uzmanies, cilvēki tev apkārt var šķist īpaši melīgi. Ap 9. aprīli mēģināsi uzvesties nedaudz kārtīgāk, cerams izdosies.

Mēneša vidū siltā laika ietekmē vai kādu citu nenoskaidrotu iemeslu dēļ būtiski var palielināties neattaisnoto stundu skaits, neuztraucies, tas ir normāli. Arī pie skolotāju nesaprotamajiem izteicieniem ("Tev laikam galvā pavasaris iestājies", "Kaķu laiks sācies" u.tml.) ar laiku pieradīsi. Var rasties pastiprināta vēlme uzturēties ārā, piemēram, parkā. Var būt nosliece uz mīlestību un romantiku, daudz ma-

zāka- uz mācībām. Pamazām samazināsies apģērbu daudzums un garums.

Mēneša beigās vari sākt uzturēt labākas attiecības ar skolotājiem, kā nekā mācību gads tuvojas noslēgumam. 3. kursu audzēkņiem var sākties nelielā panikas lēkme. Bet visticamāk vēl līdz maija vidum tā nenotiks.

Būtība šis mēnesis solās būt veiksmīgs, jo balstoties uz ģimnāzistu anatomiju lielākam stresam būtu jāparādās nākamā mēneša beigās. Laika apstākļu nemainības gadījumā jutīsies priecīgs un apmierināts, ja vien necentīsies domāt par savām sekmēm un liecības sagaidīšanu.

Ieviņa

Līdz mācību gada beigām atlikušas tikai aptuveni 40 mācību dienas.

Šajā numurā lasiet:

Mūsu olimpiēsi 2.lpp

"Neuztraucieties, nākamgad mūs šeit 4.lpp

Ģimnāzisti- topošie soferīši 5.lpp

Nākotne ir tikai mūsu rokās 5.lpp

Sakopsim sev apkārt 6.lpp

Joku lapa 8.lpp

Mūsu olimpieši

Ikvienam ģimnāzistam atliek vien pienākt pie informācijas stenda PVG, un skatam paveras vesels *paklājs* ar apsveikumiem olimpiāžu uzvarētājiem. Tādu mums ir bezgala daudz, tādēļ tagad, kad trakākais prāta sacīkšu laiks noslēdzies, vēlējos uzzināt, ko viņi labprātāk dara brīvajā laikā, kādu šokolādi ēd, lai gūtu panākumus un ko domā par PVG.

1. Intereses, hobiji.
2. Vislabākā atpūta Tev ir...
3. Mācību priekšmeti – favorīti.
4. Pirmais starts kādā olimpiādē. Kā bija?
5. Kas Tevi motivē piedalīties olimpiādēs?
6. Uzvara, kas sagādā vislielāko gandarījumu?
7. Pastāv uzskats, ka riekstu, šokolādes ēša-

Oskars Pakers, 2.D

Šogad izcīnījis:

3. vietu rajona fizikas olimpiādē;
1. vietu rajona matemātikas olimpiādē;
1. vietu rajona ķīmijas olimpiādē.

Moto: Nepiesārņot galvu ar nevajadzīgām lietām: „galva nav miskaste”.

1. Mūzika, volejbols, folklorā
2. ....pie datora.
3. Mūzika, ķīmija, fizika, matemātika.
4. Pirms 5 gadiem matemātika. 2. vieta. Neatceros, kā bija! :D
5. Iespēja gūt panākumus, kā arī prēmijas tādos apmēros, kādos citos rajonos ne tuvu nav.
6. Pagājušajā gadā 2. vieta Valsts fizikas olimpiādē, jo ir smuka sudraba medaļa. Bija arī daudz ra-

Zane Jaunromāne, 2. D

Šogad izcīnījusi:

1. vietu rajona fizikas olimpiādē;
1. vietu 4. atklātajā novada fizikas olimpiādē.

Moto: Caur ērkšķiem uz zvaigznēm.

1. Mūzika, jaunākās filmas.
2. ...nedarīt neko.
3. Ķīmija, fizika, matemātika.
4. Tas bija 3. klasē vizuālajā mākslā, par panākumiem neatceros.
5. Skolotāji, vecāki, arī iespēja gūt panākumus.

na uzlabo prāta spējas. Vai Tu pirms olimpiāžu startiem uzēd šokolādi, pagrauz riekstus? Ja jā, tad kura šokolāde ir Tava iecienītākā, kādi rieksti garšo vislabāk? :)

8. Par ko sapņoji kļūt bērnbā?
9. Tipisks PVG skolēns ir...
10. PVG ir...
Ko iesaki citiem?

jona pasākumu, kas saistīti ar šo uzvaru.

7. Jā, šokolāde gan pirms olimpiādes, gan tās laikā. Jo brūnāka, jo labāka.

8. Par skolotāju! :D Arī par pilotu, jo liela alga un interesanta profesija.

9. Aktīvs + gudrs + zinātkārs + stilīgs + jautrs.

10. ...elitāra skola.

To pašu, ko moto. Un, ja kaut kas liekas par sarežģītu, tad uzprasi citam skolotājam! :D

6. 1. vieta rajona fizikas olimpiādē, jo tas ir mans augstākais sasniegums.

7. Jā. Man vislabāk garšo melnā šokolāde un lazdu rieksti.

8. Par pārdevēju, jo tad tas likās vislabākais un interesantākais darbs.

9. Gudrs, atjautīgs, asprātīgs, pieklājīgs, daudzpusīgs, prot labi atpūsties.

10. Preiļu Valsts ģimnāzija.

Uzstādīt sev augstus mērķus un tos arī sasniegt!

Dagnija Brusa, 2. D

Šogad izcīnījusi:

1. vietu rajona latviešu valodas un literatūras olimpiādē;
2. vietu 3. atklātajā novada olimpiādē vācu valodā kā 3. svešvalodā;
2. vietu rajona angļu valodas olimpiādē;
- atzinību rajona matemātikas olimpiādē.

1. Mūzika, dziedu korī, ansamblī.
2. ...nedarīt neko – pa-

klausīties mūziku, palasīt kaut ko interesantu.

3. Mūzika, literatūra.
4. Tā bija matemātikas olimpiāde 3. vai 4. klasē, ieguva atzinību.
5. Klasesbiedri, arī iespēja gūt panākumus.
6. 1. vieta latviešu valodā un literatūrā šogad, jo biju vienīgā no 11. klasēm, kas guva godalgotu vietu.
7. Dažkārt jā, vislabāk garšo melnā šokolāde un lazdu rieksti.
8. Sapņu bija daudz, katru gadu tie mainījās.
9. Manuprāt, nav tipiska ģimnāzista, katrs skolēns ir personība ar tikai viņam piemītošām īpašībām.
10. ...skola, kurā pašlaik gūstu zināšanas nākotnei.

Atvēliet laiku draugiem, ģimenei, jo tas ir daudz svarīgāk nekā iegūtais zināšanu daudzums!

Artūrs Znotiņš, 1. D

Šogad izcīnījis:

1. vietu rajona matemātikas olimpiādē;
1. vietu rajona fizikas olimpiādē;
1. vietu rajona informātikas olimpiādē;
2. vietu rajona ķīmijas olimpiādē;
3. vietu valsts matemātikas olimpiādē;
- atzinību rajona vizuālās mākslas olimpiādē.

Moto: Nestāvi uz vietas, ej uz priekšu!

1. Vizuālā māksla, sports, jaunās tehnoloģijas.
2. ...fiziskas aktivitātes un mūzikas klausīšanās.
3. Fizika, matemātika, informātika.
4. Šķiet, pirmā olimpiāde bija vizuālajā mākslā, ieguva atzinību.
5. Galvenokārt, lai paplašinātu savu redzes loku, lai iegūtu papildu zināšanas tajās jomās, ar kurām saistās mani nākotnes nodomi.
6. Uzvara 9. klases Valsts fizikas olimpiādēm, jo iepriekš es ļoti cītīgi tai gatavojos un patiešām vēlējos labi startēt!

7. Jā, dažreiz šokolādi, vislabāk no „Laimas” produkcijas.

8. Par futbolistu, jo man patika spēlēt futbolu.
9. Kārtīgs, gudrs, izpalīdzīgs, zinātkārs, ar daudzām interesēm un vēlmi savā dzīvē kaut ko sasniegt.
10. ...izcila skola.

Atrast to, kas vislabāk patīk, un pēc tā arī savā dzīvē tiekties!

Arī pagājušajā gadā Artūrs veiksmīgi startēja Valsts Fizikas olimpiādē. Tiesa gan, kā Sutru pamatskolas

Protams, šie vēl nav visi audzēkņi, kas veiksmīgi nes Preiļu Valsts Ģimnāzijas vārdu Latvijā, bet lai pastāstītu par visiem, ar dažām avīzes lapām būtu par maz...

Vizma

“Neuztraucieties, nākamgad mūs šeit vairs nebūs!”

Klāt ir pavasaris! Pirmās sniegpulkstenītes jau ir uzziedējušas un bērzu sulas arī jau nobaudītas. Pirmo un otro kursu audzēkņi visiem spēkiem cenšas uzlabot savu sekmes, bet trešo kursu ģimnāzisti to dara vēl cītīgāk, jo tuvojas ieskaites un eksāmeni. Viņiem šis ir pēdējais mācību semestris ģimnāzijā un tad jau būs jādomā par studijām. Tev, lasītāj, ir iespēja tuvāk iepazīties ar treškursniekiem, lūk, ko viņi saka paši par sevi.

3.B

Audzēkņu skaits: 27

Klases audzinātāja: Vija Pīzele

Kursa moto: Viss ir labs, kas labi beidzas. Vai arī ne vienmēr tas grūtākais ceļš ir tas labākais, jādara viss pēc savām spējām

Mūsu kurss kopumā: Kopumā mūsu kurss ir draudzīgs, vienmēr palīdzam viens otram. Cenšamies sekmīgi pabeigt skolu, esam atsaucīgi, radoši, katrs ar savu individualitāti un unikālu „es”.

Trīs vārdi, kas kursu raksturo vislabāk: Izpalīdzīgi, centīgi, individuāli.

Atziņas, kas gūtas mācoties PVG: Viss, kas celts no sniega kūst, bet, kas celts no kaut kā stabila, saglabājas.

Padomi 1. un 2. kursu audzēkņiem: Izbaidīt laiku PVG, jo šie 3 gadi pāiet ļoti ātri, nesatraucieties par nevajadzīgām lietām, sīkumiem.

Novēlējums PVG: Lai saule stari skolas logos rotājas! Nezaudēt savu gaišo starojumu un katru gadu sagaidīt jaunus, aktīvus, smaidošus mācīties gribošus

3.K

Audzēkņu skaits: 22

Klases audzinātāja: Regīna Pastare

Kursa moto: Mācības- kaitīgas veselībai!

Mūsu kurss kopumā: Normāla tauta, kurss aktīvs, nemierīgs, draudzīgs.

Trīs vārdi, kas kursu raksturo vislabāk: Slinkums, nenopietnība, jautrība

Atziņas, kas gūtas mācoties PVG: Skolotājiem vienkārši ir taisnība un mācīties vai nemācīties- atzīme viena.

Padomi 1. un 2. kursu audzēkņiem: Pildīt mājasdarbus un atbalstīt vienu otru.

Novēlējums PVG: Tā turēt! J

3.A

Audzēkņu skaits: 26

Klases audzinātāja: Aija Korotkina

Kursa moto: Mēs esam un būsime vislabākie!

Mūsu kurss kopumā: Katrs cenšas visiem spēkiem sasniegt savus mērķus. Esam radoši un asprātīgi- jautrīšu komanda!

Trīs vārdi, kas kursu raksturo vislabāk: Esam, būsime vislabākie!

Atziņas, kas gūtas mācoties PVG: Grūti mācīties, bet dažreiz var paslinkot.

Padomi 1. un 2. kursu audzēkņiem: Vajag censties sadraudzēties savā starpā, vairāk tusiņu kopā! Izvirzīt lielus mērķus un saprast, ko vēlies sasniegt savā dzīvē.

3.D

Audzēkņu skaits: 30

Klases audzinātāja: Anita Lazdāne

Kursa moto: Mēs ejam tikai uz priekšu, mēs ejam līdz pašam galam!

Mūsu kurss kopumā: Mēs esam 30 jauni, atraktīvi un aktīvi jaunieši, katrs ar savu pārliecību un domu, ar spēju uzstādīt augstus mērķus un tos sasniegt.

Trīs vārdi, kas kursu raksturo vislabāk: Es esmu skaists!

Atziņas, kas gūtas mācoties PVG: 1. Liels darbs nes lielus augļus.

2. Ja nevari izbraukt cauri, palasi literatūru!

3. Visam pieiet radoši!

Padomi 1. un 2. kursu audzēkņiem: Palasiet dažreiz grāmatas, tas var noderēt un sākt mācīties

3. kursā ir par vēlu.

Novēlējums PVG: Turies, vecā! Mēs vēl neesam tie trakākie!

3.K darbībā.

Aizkustinošais pasākums- Žetonu vakars.

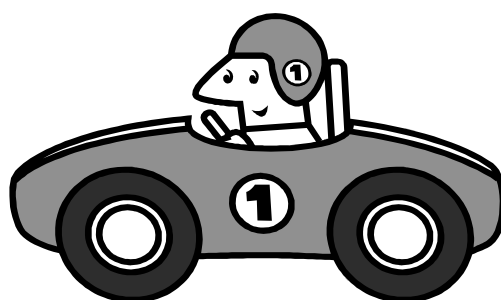
Vineta

Ģimnāzisti- topošie šoferīši

Katru rītu, ejot uz ģimnāziju, pie skolas redzu aizvien vairāk mašīnu, no kurām izkāpj mani skolas biedri, kuri lepojas, ka paši beidzot ir šoferīši. Vidusskolas laikā gandrīz visiem paliek 18, līdz ar to paveras lieliska iespēja iegūt auto vadītāja tiesības, un pārsvarā visi to arī izmanto. Mūsdienās tā vairs nav problēma, vajag tikai naudiņu un vēlmi vadīt auto. Ja agrāk pie mašīnas stūres vairāk redzējām vīriešus, tad tagad droši var apgalvot, ka meitenes arī ir tikpat labas un aktīvas braucējas, kaut arī daži stereotipi tomēr ir saglabājušies, piemēram, ka sievietes pie stūres ir katastrofa un viņas vieta ir mezglušanas pulciņā. Aprunājos ar vairākiem skolēniem un draugiem, kas braukšanas tiesības ir jau ieguvuši vai ir ceļā uz tām. Atklājās, ka lielākā daļa ģimnāzistu domā iestāties autoskolā un nākotnē būt šoferīši. Daudzi domā sagaidīt vasaru, lai neiekavētu mācības skolā, jo teorētiskās daļas nodarbības parasti ilgst līdz astoņiem

vai deviņiem vakarā. Citi turpretim apgalvo, ka tas nekā neietekmē viņu sekmes. Tomēr tas vairāk ir atkarīgs no tā, ar kādu atdevi tu mācies skolā vai studē ceļazīmes un satiksmes noteikumus autovadītāju kursos. Bija arī jaunieši, kuri teica, ka parasti jūtas noguruši un neatliek laika mājasdarbiem, jo no rīta agri jāceļas, mācību stundas ilgst līdz vēlai pēcpusdienai un tad uzreiz jāiet uz autoskolu. Brīžiem esot tāds nogurums, ka nav spēka doties kaut kur ar draugiem, tāpēc šos kursus labāk iesaka iziet vasaras sezonā, lai neiekavētu mācības un nesaņemtu rājienu par kavējumiem vai gulēšanu klasē. Tomēr, manuprāt, labākais vecums, kad iestāties autoskolā ir pāris mēneši pirms pilngadības, lai viss tik ātri neaizmirstos. Zinu pāris cilvēkus, kas iesāka likt braukšanas tiesības pēdējā vidusskolas gadā, iztērēja prāvu summiņu, bet nepaspēja iegūt autovadītāja tiesības, jo bija jādama par eksāmeniem un vēlāk jādodas

studēt uz augstskolu, kur tagad tam tiešām nav laika.

Bija arī tādi jaunieši, kas pagaidām nedomā likt tiesības, jo apzinās, ka mašīnu tāpat nedabūs un naudu par kursiem labāk iztērēs kaut kam citam. Tā kā autoskolas kļūst aizvien dārgākas, tad daudziem trūkst arī līdzekļu, lai uzsāktu mācības.

Tagad pa mūsu ceļiem pārvietojas arvien vairāk smaidīgu un jaunu seju un cerēsīm, ka ģimnāzisti būs apzinīgi un pieklājīgi auto vadītāji. Lai ripo!

Ieva

Nākotne ir tikai mūsu rokās.

Rēzeknē, 28. martā notika seminārs Latgales reģiona pašpārvalžu pārstāvjiem, kurā tika klāstīts ap un par jauniešu nākotnes iespējām. Visvairāk uzmanība tika veltīta tieši jautājumiem par nākotnes profesiju. Kā to pareizi un prasmīgi izvēlēties? Vai būšu šai darbības sfērai atbilstošs un vai realitātē šis darbs būs tieši tāds, kādu esmu to iedomājies? Šādi un daudzi citi jautājumi rosījās dalībnieku prātā, un atbildes mums uz to sniedza Nodarbinātības Valsts aģentūras un Jauniešu konsultāciju pārstāvji.

NVA karjeras konsultantes stāstīja par "Karjeras konsultācijām", kas ir pieejamas rajonu centros un kas ir bezmaksas pakalpojums. Konsultācijās jauniešiem palīdz iepazīt nākotnes profesiju, izaugsmes iespējas, uzzināt, cik pieprasīta izvēlēta profesija ir darba tirgū, ar testu palīdzību noteikt, cik piemērots esi šim darbam un daudzas citas visnotaļ

svarīgas lietas. Sīkāku informāciju par šo iespēju var apskatīties www.nva.gov.lv

Savukārt, biedrība "Jauniešu konsultācijas" ir vērsta uz jauniešiem visā Latvijā, lai veicinātu savstarpējo sadarbību un pieredzes apmaiņu starp uzņēmējiem un jauniešiem. "Jauniešu konsultācijas" rīko dažādus projektus, seminārus un nometnes, kas šķita saistoši arī man. Piemēram, TV raidījums "Kurz do dies?" ,kura ideja ir pievērst sabiedrības uzmanību situācijai Latvijas darba tirgum, jo daudzi augstskolu absolventi kļūst par bezdarbniekiem un nevar atrast darbu izvēlētajā specialitātē.

Jaunieši bieži izvēlas studiju programmu, balstoties nevis uz objektīvu informāciju, bet uz vienaudžu vidū valdošajiem mītiem un stereotipiem par dažādām profesijām. Arī Atvērto durvju nedēļa ir paredzēta kā apjomīgākais jauniešu profesionālās

orientācijas projekts valstī, kura laikā skolēni un studenti no visas Latvijas ciemosies Rīgas un citu Latvijas reģionu uzņēmumos. Ekskursiju gaitā jaunieši varēs iepazīties ar uzņēmumu vadību un darbiniekiem, apskatīt uzņēmuma telpas, iedziļināties ražošanas procesā un izlemt, vai viņi gribētu nākotnē kļūt par apmeklētā uzņēmuma sastāvdaļu vai nē.

Tika stāstīts arī par vakancēm uzņēmumos, kuri varētu ietilpt nākotnes izvēlētajā darba vietā. Par to sīkāka informācija ir atrodamā www.yc.lv/932/ un www.prakse.lv Otrajā semināra daļā arī paši darbojāmies pie dažāda veida ideju ģenerēšanas, lai pasviestu svaigas domas sev un citiem.

Vēlreiz nākas pārliecināties, ka nākotne ir tikai mūsu rokās, un mums ir pavērtas visas iespējas, lai to iekārtotu veiksmīgi.

Olga

Sakopsim sev apkārt!

Putniņi kokos čivina, saulīte silda. Pavasaris klāt. Sniegs pamazām nokūst... un skatam paveras ne visai pievilcīgas ainas. Ziemā sames tie atkritumi visā savā krāšņumā gozējas zālītē. Un neviļus sāk domāt, kāpēc gan cilvēki nevarētu nedaudz parūpēties par savu māju, pilsētu, valsti, galu galā visu planētu? Un izrādās, mēs varam darīt ļoti daudz.

Kas ir mūsu atkritumu konteineros?

Aptuveni 25% no atkritumiem sastāda papīrs un papīra izstrādājumi. Tā vietā, lai papīra izstrādājumus vienkārši izmestu atkritumos, tos var šķirot un izmest speciāli papīram domātos atkritumu konteineros. Sasšķirot papīru var izmantot atkārtoti jauna papīra ražošanai.

35% no sadzīves atkritumiem sastāda atkritumi, kas bioloģiski sadalās un kurus var izmantot kompostēšanai. Kompostēt var dārzeņu, augļu, sakņu mizas, tējas maisiņus, dārza atkritumus (nezāles, kritušās lapas), vilnas apģērbus, skaidas, kūdru. Kompostēt nedrīkst gaļas un piena produktu atliekas, krāsainu papīru, kā arī suņu, kaķu un cilvēku ekskrementus. Šos sadzīves atkritumus arī nedrīkst dedzināt, lai cik ērti tas liktos. Pirmkārt, tas ir bīstami veselībai, jo atkritumu dedzināšanas procesā rodas indīgas vielas. Otrkārt, dedzināt pārstrādājamus atkritumus, nozīmē veltīgi izšķiest resursus.

11% no sadzīves atkritumiem sastāda plastmasas izstrādājumi. Lielākā daļa plastmasas izstrādājumu tiek ražoti no

naftas produktiem. Plastmasas izstrādājumi, kas nonāk atkritumu poligonos sadalās ļoti ilgstošā periodā – pat vairāk kā 100 gados. Dedzinot plastmasu atkritumu dedzināšanas iekārtās, izdalās indīgi dūmi, kas negatīvi ietekmē vidi un cilvēka veselību. Tomēr mēs varam šķirot arī plastmasu, ko ir iespējams otrreizēji pārstrādāt, kā arī mazāk izmantot plastmasas iepakojumus. Piemēram, tā vietā, lai iepērkoties veikalā, nebūtu ikreiz jāņem jauns plastmasas iepakojums maisiņš, mēs varam atkal un atkal izmantot audekla maisiņus!

Aptuveni 9% no sadzīves atkritumiem sastāda dažādi metāla izstrādājumi. Divas trešdaļas no metāla izstrādājumiem, kas nonāk atkritumu spainī, ir alumīnija folija un skārda bundžas. Šos atkritumus ir ļoti vienkārši un ērti pārstrādāt, ietaupot enerģiju un dabas resursus.

9% no sadzīves atkritumiem sastāda stikla izstrādājumi. Stiklam, nonākot apkārtējā vidē, tas lēni sadalās. Stikla otrreizējā pārstrāde diezgan būtiski samazinātu atkritumu daudzumu atkritumu poligonos.

11% no sadzīves atkritumiem sastāda cita veida atkritumi, tādi kā apģērbs, apavi, rotaļlietas. Šīs lietas reizēm nav nepieciešams izmest atkritumos – tās var nodarēt citiem.

Papīriņu pakārt kokā ir vieglāk nekā izmest atkritumu konteinerā

13 fakti par atkritumiem un to pārstrādi

1. Ik gadu Latvijā tiek radīts apmēram 600 - 700 tūkstoši tonnu sadzīves atkritumu, no kuriem 70% (t.i. 420 - 490 tūkstoši tonnu) rada iedzīvotāji.

2. No visa radītā atkritumu apjoma tikai 70% tiek noglabāti izgāztuvēs un poligonos, tas nozīmē, ka 30% (t.i. 180 - 210 tūkstoši tonnu) izmesto atkritumu nonāk dabā – mežos, plāvās un citās vietās.

3. 27 PET pudeles = 1 džemperis.

4. No PET pudelēm tiek izgatavoti vairāki produkti, tostarp tekstilšķiedra, kas ļauj ražot ne tikai džemperus, T-kreklus, bet arī polsterētas segas, paklājus, u.tml.

5. Viena 0,5 litru tilpuma PET pudele sver 50 gramu. 20 000 pudeļu = 1 tonna PET.

6. 670 alumīnija bundžiņas = 1 velosipēds.

7. Pārstrādāts alumīnijs tiek izmantots, lai ražotu jaunus iesaiņojuma materiālus. Taču to izmanto arī citur – celtniecībā un transporta jomā.

8. 19 000 tērauda konservu kārbas = 1 automašīna.

9. Pārstrādājot tēraudu, tiek ražotas konservu kārbas, automašīnu detaļas, elektriskās mājtsaimniecības ierīces.

10. 100 tonnas pārstrādāta stikla = 100 tonnas jaunu pudeļu.

11. Stikla rūpniecībā no jauna tiek izgatavots stikls. Šādā veidā pārstrādāts stikls saglabā tādas pašas īpašības, kādas ir jaunam stiklam, un tādējādi pilnībā ir piemērots jaunu stikla pudeļu ražošanai. Stikls ir pārstrādājams bezgalīgi.

12. Stikls ir 100% pārkausējams materiāls un tā pārstrādei nepieciešamā enerģija ir par 32% mazāka par to, kas jāpatērē stikla ražošanai no smilts-sodas-kaļķu maisījuma. Gaisa piesārņojums, kas rodas ražojot pudeles no pārstrādāta stikla, ir par 20% mazāks, bet ūdens

13. Vienas tonnas avīžpapīra otrreizēja pārstrāde atbrīvo izgāztuvēs 2,5 m³ zemes un otrreizējai papīra pārstrādei nepieciešams par 70% mazāk enerģijas un par 60% mazāk ūdens, salīdzinot ar pirmreizējo apstrādi. Lai iegūtu 1t papīra, jānozāģē ~14 pieauguši koki bet, lai izaugtu koks, nepieciešami apmēram 25-40 gadi.

Lai šī visa atkritumu šķirošanas "padarīšana" nebūtu tikai sausa teorija, centos noskaidrot kādas iespējas ir tieši man- Preiļu iedzīvotājam- šķirot atkritumus. Tādēļ uz sarunu aicināju Vīnetu Igoļņeci, SIA "Preiļu Saimnieks" atkritumu apsaimniekošanas daļas vadītāju.

Kur pašlaik nonāk Preiļu iedzīvotāju saražotie atkritumi?

Preiļu pilsētā ir izveidoti 18 atkritumu šķirošanas punkti. Tajos ir trīs krāsu konteineri. Ar dzeltenajiem vākiem konteineri ir paredzēti plastmasai, papīram, metālam, ar zaļajiem- stiklam, bet pārējie konteineri ir nešķirotajiem sadzīves atkritumiem. Dažās vietās pilsētā ir saglabāti vecā parauga konteineri nešķirotajiem atkritumiem, jo ne visur bija iespēja izveidot šķirošanas punktus.

Preiļu iedzīvotāju saražotie nešķirotie sadzīves atkritumi tiek vesti uz atkritumu poligonu, kurš atrodas Daugavpils rajona Demeņē (tie konteineri, kuri atkritumu šķirošanas punktos ir ar bezkrāsainiem vākiem). Konteineri ar dzelteniem un zaļiem vākiem tiek vesti uz Rīgas ielu, 4. Viss, kas tiek atvests ir vēlreiz jāpāršķiro. Diemžēl pašreiz Latvijā daudziem iepakojuma veidiem ir ierobežotas pārstrādes iespējas. SIA "Preiļu Saimnieks" pašlaik otrreizējai pārstrādei savāc papīru un kartonu, pudeļu, burku un logu stiklu, metālu (konservas, skārdenes), PET un nečaukstošās plēves. Tad nu tā:

Papīrs un kartons- tiek sapresēts ķīpās. Gatavās ķīpas nododam Līgatnes papīrfabrikai. Arī akcijas "Šķirotot saudzēsim" laikā savāktā skolēnu makulatūra izies šo ciklu un pārtaps jaunā papīrā.

Stikls. Pagaidām visu krāsu pudeļu un burku stiklu metam vienā lielā konteinerā, bet drīzumā stiklu šķirosim pa krāsām. Atsevišķi tiek vākti logu stikls, kuru nedrīkst mest konteineros. Stiklu nodosim "Latvijas Zaļajam Punktam".

Metāla konservi un skārda dzērienu bundziņas – arī nodosim LZP.

Plastmasa. PET ir pārstrādei vispateicīgākais plastmasas veids. Atvestās PET dzērienu pudeles tiek sašķirotas pa krāsām un sapresētas ķīpās. Pagaidām no Preiļiem vēl neviena sapresētā krava nav nodota, jo neesam vēl savākuši prom vešanai nepieciešamo daudzumu. Vācam arī plēvesbiezas, nečaukstošas. Situācija ar atkritumu pārstrādi Latvijā attīstās un daļa plastmasas iepakojuma materiālu, kuru pašreiz nevaram nodot pārstrādei, pēc kāda laika varbūt jau varētu tikt pārstrādāti. Tādēļ, strikti nenosakām, ka šķirotajam konteineros drīkst mest tikai PET un plēvi.

SIA "Preiļu Saimnieks" no iedzīvotājiem pieņem arī **nolietotās elektropreces**- visu, kas darbojas ar baterijām un elektrību. Līdz 9. maijam notiek akcija "Nekrāj krāmus" - aicinu piedalīties.

Pieņemam arī **lielgabariņa atkritumus**, piemēram, vecās mēbeles. Ja tiek veikts re-

monts- savāksim arī būvgružus.

Vācam arī **dienasgaismas spuldzes**.

Kā pareizi šķirot atkritumus?

Šķirošanas konteineros izmestajiem atkritumiem jābūt tīriem, sausiem, izskalotiem no pārtikas paliekām. Pārtikas atlieki var sākt bojāties, izdalīt nepatīkamu smaržu un var sabojāt otrreiz pārstrādājamo izejvielu kvalitāti.

Vai iedzīvotāji atkritumu šķirošanā aktīvi iesaistās?

Preiļos iedzīvotāji šķiro atkritumus diezgan ākli. Protams, varētu vēlēt lielāku iesaistību, jo tomēr lielākā daļa atkritumu nonāk Demeņes poligonā. Tādēļ, vēlos aicināt jauniešus aktīvi pašiem šķirot un ieteikt to darīt draugiem un ģimenei.

Vai atkritumu šķirošanai tiešām ir tik pozitīva ietekme uz dabu?

Viennozīmīgi, jā! Šķirotot atkritumus saudzējam pirmreizējās izejvielas. Piemēram, pārstrādājot papīru netiek izcirsti koki. Lai saražotu 1 tonnu celulozes masas, nepieciešamas apmēram 3.5 tonnas koksnes. Plastmasas pārstrādē netiek izmantotas naftas rezerves. Stikla atkritumi nav videi bīstami, bet uz to lauskām var savainoties cilvēki vai dzīvnieki. Ražojot jaunus stikla izstrādājumus līdz 30% var pievienot lieto tu stiklu. Arī mežā izmestās elektropreces piesārņo dabu, notekūdeņus.

Atkritumu pārstrādē enerģijas patēriņš ir mazāks nekā ražojot no jauna.

Kādēļ tiek vākta makulatūra?

Papīrs atkritumu plūsmā ieņem vienu no galvenajām vietām. Atkārtoti pārstrādājot papīru tiek taupīta koksne. Ietaupās arī enerģija.

Kartons ir viens no izplatītākajiem materiāliem dažādu preču iesaiņošanai. No otrreizējā kartona var ražot: jaunu kartonu, sienu apdares plāksnes, grāmatu vākus u.tml. Tāpat kā avīzpapīru, arī kartonu jāvāc atsevišķi, un tas nedrīkst būt piesārņots. Parasti īpaša vērība tiek pievērsta tam, lai izvairītos no piesārņotajiem, kuru klātie padara kartonu nederīgu pārstrādei: tie ir metāla un koka piejaukumi, pārtikas produktu paliekas, aizsarg pārklājumi (polimēri, vaski).

Atkritumu šķirošanas punktu atklāšana 2007. gada decembrī.

Kā skolēni var piedalīties atkritumu šķirošanā?

Arvien vairāk cilvēku saprot, ka atkritumu šķirošana ir laba un vajadzīga lieta- tā iespējams mazināt kaitējumu videi un ietaupīt dabas resursus. Bieži iemesls atkritumu nešķirošanai ir cilvēku pretreakcija uz pārmaiņām ikdienas dzīves rutīnā.

Izlemjot mājās sākt šķirot atkritumus, nebūt nav jāiegādājas vairāki atkritumu spaiņi. Pietiks ar diviem traukiem. Vienā beriet sadzīves atkritumus, kuri netiks nodoti pārstrādei. Otrā spaiņī, kādā kastē vai maiņiņā metiet atšķirotos atkritumus. Aizejot pie konteineriem katra veida atkritumus izberiet attiecīgajā konteinerā. Galvenokārt vecāka gadagājuma cilvēki bieži ie- bilst, sakot, ka viņi jau mājās sašķiro, tad vēl pie konteineru jāpāršķiro. Bet tas nav tik apgrūtināsi, ja pieņem atkritumu šķirošanu kā saprotamu un nepieciešamu ikdienas dzīves darbību. Es pati šķiroju mājās un arī pie konteineriem pāršķiroju, iemetot vajadzīgajos konteineros. Un jūtos gandarīta par labu darbu.

Jaunieši var izglītēt vecākus par nepieciešamību šķirot atkritumus. Arī jaunieši ir "apķērīgāki" un, kad vecāki sūrojas, ka nezina kur likt to vai citu nevajadzīgu lietu, var viņiem iedod telefona numurus **5307086; 29420721**. Zvanot pa šiem nr. iespējams rast atbildi ko darīt, kur likt nevajadzīgos atkritumus un nederīgās lietas (mēbeles u. tml.).

Atceries, ka Tev ir iespēja piedalīties makulatūras vākšanas konkursā

"Šķirotot saudzēsim", kas 10. aprīlī notiks PVG, kā arī akcijā "Nekrāsim krāmus" līdz 9. maijam. Sīkāku informāciju vari iegūt Preiļu pilsētas mājas lapā www.preili.lv.

Ieviņa

Peterīt, ko mēs iegūstam no zosīm?
 - Oļas.
 - Pēterīt, nu tomēr, padomā, kāds mums labums no zosīm?
 - Oļas.
 - Nu labi. Uz kā tu guli?
 - Uz grīdas.
 - Bet zem galvas ko liec?
 - Vaļinkus.
 - Labi, ķersimies tai lietai klāt no citas puses. Uz kā guļ tavs vectētiņš?
 - Uz gultas.
 - Un ko liec zem galvas?
 - Spilvenu.
 - Ja iesit pa spilvenu, kas parādīsies?
 - Blaktis.
 - Bet, ja stipri iesītīs?
 - Daudz blakšu.
 - Bet, ja paņem nazi un uzšķērš spilvenu, kas būs?
 - Pēriens no vectētiņa.
 - Nu labi, dabūsi pērienu no vectētiņa, kas vēl paliks?
 - Spalvas.
 - Ufffff!!! Nu tad ko mēs iegūstam no zosīm?
 - Oļas.

JJJ

Redzēji?
 - Nē.
 - Tu ko? Nupat irbe aizlidoja!
 Iet abi tālāk. Pēkšņi pirmais atkal prasa:
 - Redzēji?
 - Nē?
 - Pavisam akls esi? Zaķis aizskrēja!
 Iet abi atkal tālāk. Pirmais pēkšņi atkal prasa:
 - Redzēji?

1987. GADA ZIEMA

2007. GADA ZIEMA

Otrs sajūtas neveikli un nolemj samelot:
 - Jā, redzēju gan!
 - Bet kāpēc tad iekāpi?

JJJ

Dēls aizkatinātā balsī: -Tēti, es nekad vairs neiešu kopā ar Tevi braukāties ar ragaviņām!
 Tēvs: Aizveries un velc!

JJJ

Kāds laucinieks pirmo reizi mūžā nonācis zoodārzā. Viņš staigā, staigā, līdz beidzot apstājas pie gorillas krātiņa un uzmanīgi to aplūko. Pagaidījis līdz cilvēki izklīst, viņš pieiet pie krātiņa un jautā: "Andri, tas tu?"

JJJ

Nezinu, ko lai dara! Tarakāni galīgi nomocījuši, visur rāpo, miera no viņiem nav!
 -Bet tu nopērc krītu tarakāniem!
 -Vai palīdz?
 -Protams, es nopirku, tagad viņi klusi sēž stūrī, zīmē...

JJJ

Divi studenti iet uz angļu valodas eksāmenu. Ieiet kabinetā pasniedzējs viņiem saka
 - "Sit down".
 Pirmais prasa otrajam
 - "Eu, ko viņš teica"
 - "Sēdi dauni".

JJJ

Čukča kliedz uz savu sievu : Tu

esi galīgi dumja! Galīgi! Lūk, šituk -Tuk..Tuk..Tuk.. [čukča trīs reizes pieklauvē pie galda.]
 Sieva : es atvēršu!

Čukča : nē! es pats!

JJJ

Vinnijs Pūks iet pa taciņu un ēd bulciņu. Pretī nāk Sivēns.

- Ei, Pūk, uzcieņā mani ar bulciņu!
 - Tā nav bulciņa , bet pīrādziņš.
 - Nu, uzcieņā mani ar pīrādziņu!
 - Tas nav pīrādziņš, bet virtulis.
 - Nu, uzcieņā mani ar virtuli!
 - Atšujies, netīrā cūka, tu pats nezini ko tu gribi!

JJJ

Policists uz ielas aptur jaunietai (studentu) un sāk dokumentu pārbaudi:
 - Tā, tātad nestrādājam...
 - Nestrādājam.
 - Valsts naudiņu rijam...
 - Rijam.
 - Studenti, tātad, esam...
 - Nē, students esmu tikai es!

JJJ

Pārdodu grāmatu "Kā nopelnīt miljonu". Cena viens miljons.

PREIĻU VALSTS ĢIMNĀZIJAS AVĪZE

Preiļu Valsts ģimnāzija
Kooperatīva iela 6Tel: 5321663
Fax: 5321745
Email: preilvalstsgim@pvg.edu.lvRedaktore: **Ieva Pakere (Ieviņa)**Skolotājs konsultants: **Ingūna Patmalniece**Žurnālisti: **Ieva Pastare, Maija Upeniece, Olga Jermakova, Vizma Mičule, Vineta Vilcāne, Zanda Kivleniece**